Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 19 czerwca 1933 r. 129.

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA.

-:o§o:-

ŁOTWA: 1.D y m i s j a m i n i s t r a K e n i n s z a ."Siegodnia" Nr.165 /VI.1933/:Łotewski Gabinet Ministrów w dn.16 czerwca r.b.przyjął dymisję ministra Oświaty Keninsza. Obowiązki ministra Oświaty czasowo pełnić będzie minister Rolnictwa p.W.Gulbis.-

2. Z a t a r g ł o t e w s k o - n i e m i e c k i .Elta /z 13.VI.33/ donosi z Berlina, że w niemieckich kołach politycznych nadawane jest wielkie znaczenie zatargowi z Łotwą, wynikłemu wskutek ogłoszenia przez Łotwę bojkotu towarów niemieckich, na co Niemcy odpowiedziały zamknięciem granic na masło łotewskie. W Berlinie panuje przekonanie, że konfliktu tego nie można zbagatelizować, gdyż jakkolwiek Łotwa jest jednem z mniejszych państw europejskich, wypadki dotyczące państw wschodnio-europejskich rzadko dają się zlokalizować. Łotwie trudno będzie zastąpić rynek niemiecki, gdyż Austrja jest skrępowana uchwałami konferencji ottawskiej. Berlin pragnie jednak porozumieć się z Łotwą, w której niebezpieczeństwo niemieckie jest przeceniane, zwłaszcza, że państwa te nie posiadają wspólnej granicy.

"Taeglische Rundschau" pisze: "Widzimy błędy naszych braci, niektórych Niemców bałtyckich i zawsze usiłujemy uniknąć zbyt gwałtownej polityki w stosunku do państw bałtyckich. Zawsze jednak prosimy Naród Łotewski o szanowanie praw mieszkających w Łotwie Niemców i o zachowanie wreszcie toporu wojennego".

"Siegodnia" Nr.165 /VI.1933/:Łotewski poseł w Berlinie p. E.Krevinsz w dn.16 czerwca zakomunikował łotewskiemu M-stwu Spraw Zagr. odpowiedź rządu niemieckiego w sprawie zakazu wwozu masła łotewskiego do Niemiec. W odpowiedzi swej Niemcy żądają natychmiastowego całkowitego zaprzestania propagandy bojkotu towarów niemieckich w Łotwie. Dopóki Łotwa nie zaprzestanie bojkotu towarów niemieckich i nie przedsięweźmie odpowiednich kroków, uniemożliwiających bojkotu na przyszłość, dopóty Niemcy nie cofną zakazu wwozu masła łotewskiego. Powyższa odpowiedź rządu niemieckiego skomplikowała sytuację do tego stopnia, iż niema nadziei na pomyślne rozwikłanie konfliktu. W czasie ostatniego posiedzenia łotewskiego Gabinetu Ministrów generalny sekretarz M-stwa Spraw Zagr. p.W.Munters złożył sprawozdanie z sytuacji, jaka się wytworzyła i podał odpowiedź rządu niemieckiego.

Łotewski Gabinet Ministrów uznał, iż żądanie Niemiec musi być zakwalifikowane, jako wtrącanie się w wewnętrzne sprawy Łotwy i jako takie winne być uchylone. W związku z tem rząd łotewski wysłał do sekretarza generalnego Ligi Narodów Avenolu do Londynu depeszę następującej treści:"Z dniem 12 czerwca rząd niemiecki zamknął całkowicie import masła łotewskiego do Niemiec, motywując ten zakaz tem, iż jest to odpowiedź na postanowienie niektórych firm żydowskich i centralnego komitetu socjaldemokratycznej partji łotewskiej bojkotu towarów niemieckich. Rząd łotewski, który bez żadnych ograniczeń przyłączył się do zaproponowanego rozejmu gospodarczego przez międzynarodową konferencję gospodarczą, uważa ten krok rządu niemieckiego przedsięwzięty w pierwszym dniu konferencji londyńskiej, jako niezgodny z duchem ugody gospodarczej. Rząd łotewski zmuszony jest pozostawić sobie wolną rękę w tej sprawie i prosi o podanie do wiadomości tego konferencji i wszystkim państwom, przyłączającym się do ugody gospodarczej".Pozatem rząd łotewski postanowił podobnie, jak dotychczas nie przyjmować do Łotwy towarów niemieckich z wyjątkiem towarów niezbędnie potrzebnych. Ogólnie panuje przekonanie, iż wobec powyższych posunięć pomyślne załatwienie konfliktu jest wręcz niemożliwe.

Ze strony Łotwy spodziewać się należy dalszych represyj gospodarczych względem Niemiec.-

3.D o k o ł a r o k o w a ń ł o t e w s k o - a n g i e l s k i c h. "Siegodnia" Nr.167 /VI.1933/:Ok.25 czerwca zostaną rozpoczęte łotewsko-angielskie rokowania handlowe, mające na celu dokonanie zmian w obecnym łotewsko-angielskim traktacie handlowym.-

4.S p r a w a d e b i t u g a z e t n i e m i e c k i c h w Ł o t w i e ."Rigasche Rundschau" Nr.133 /VI.1933/:Wbrew rozpowszechnionym w prasie pogłoskom o rzekomym zakazie debitu prasy niemieckiej w Łotwie, łotewskie urzędy celne nie stawiają żadnych przeszkód w wydawaniu czasopism niemieckich, niepodlegających, jak wiadomo, ustawie o imporcie towarów.

5. Ł o t e w s k i k o n t y n g e n t n a t r u s k a w k i l i t e w s k i e . Prasa kowieńska /z 16.VI.33/:Łotewski związek plantatorów truskawek zwrócił się do odnośnych czynników z ponowną prośbą zakazu wwozu do Łotwy truskawek litewskich. Aczkolwiek związkowi nie udało się uzyskać całkowitego zakazu wwozu truskawek z Litwy, tem niemniej rząd łotewski obiecał ustalenie dla importowanych z Litwy truskawek określonego kontyngentu.-

ESTONJA:1.D o k o ł a e s t o ń s k o - a n g i e l s k i c h s t o s u n k ó w h a n d l o w y c h ."Vaba Maa" Nr.134 /VI.1933/:9 maja nastąpiło pierwsze urzędowe spotkanie z przedstawicielami angielskimi w Londynie. Jak donoszą, Anglja nie zamierza rozciągnąć tych układów na stosunki gospodarcze z Estonją, zamierza jedynie zawrzeć z nią umowę o zakupie śledzi. Dotychczas przywieziono z Anglji 6.374 beczek śledzi.

Wiadomem jest, iż Estonja zamierza urządzić w tym roku połów śledzi na wzór roku ubiegłego. Nic też dziwnego, że t-stwo "Kalandus" interesuje się przebiegiem tych układów.

M.S.Z. zamierza załatwić tę sprawę w ten sposób, by drogą kompromisową zadowolić obie strony.-

2.S p r a w a c z e r w c o w e j s p ł a t y d ł u g u p o ż y c z k i a m e r y k a ń s k i e j ."Vaba Maa" Nr.136 /VI.1933/:Konsul estoński w Nowym Jorku otrzymał od rządu Stanów Zjednoczonych wiadomość, że 15 czerwca przypada data płatności długu wojennego w wys. 552.635 dolarów. Estonja starała się dotychczas należycie wywiązywać się ze swych zobowiązań; obecnie jednak, ponieważ fundusz,płynący z handlu zagranicznego znacznie się zmniejszył, nie będzie mogła tego długu spłacić.

Wobec powyższego Estonja oczekuje,że St.Zjedn.zrozumieją jej sytuację i zajmą się sprawą reorganizacji długów wojennych.-

3.S t o s u n k i m i ę d z y K o ś c i o ł e m k a t o l i c k i m a p r a w o s ł a w n y m w E s t o n j i ."Päewaleht" Nr.154. /VI.1933/:Katolickie pismo w Estonji "Kiriku Elu"/Życie kościelne/ umieściło dłuższy artykuł następującej treści"

"Niektóre pisma rosyjskie zajęły się w ostatnich czasach gorliwie Kościołem katolickim i jego pracą w Estonji. Np. jedno z nich t.zw."Prawosławnyj Sobiesiednik" w swym marcowym numerze szeroko przedstawia stosunki między Kościołem prawosławnym a katolickim. We wszystkich tych artykułach przebija wyraźna i niechęć i dążenie, by wyznawców religji prawosławnej ustrzec przed katolikami. A wszakże nawet z rozmaitemi sektami i protestantami na światowych konferencjach w Genewie /1920 r./ i Stokholmie /1926 r./ było się w lepszym ładzie i rozstrzygało się "dogmaty religijno-kościelne".

"Prawosławnyj Sobiesiednik" sam zwraca uwagę na szerzenie się idei komunistycznych w szeregach wyznawców. Dlaczegoż więc trzyma się zdaleka od współpracy z Kościołem katolickim, który jest bardziej odporny na wszelkie niebezpieczeństwa? Gdzie tkwi psychologiczna przyczyna tego oddalania się?

Dziwnym sposobem udowodniają pisma rosyjskie konieczność stronienia się od katolików. Np. "Tallinskij Gołos" zbiera wszystkie ujemne cechy z historji Kościoła katolickiego /inkwizycja, noc św. Bartłomieja, Giordano Bruno i t.d./. Oczerniwszy w ten sposób naszą religję, pismo stwierdza, iż Kościół katolicki jest obcy duchowi narodu katolickiego i wyraża nadzieję, iż żaden Rosjanin nie będzie doń należał".